

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky

Zákon o prevencii a náprave environmentálnych škôd

Ing. Henrieta Čajková

Odbor environmentálnych rizík
a biologickej bezpečnosti
Ministerstvo životného prostredia SR

cajkova.henrieta@enviro.gov.sk

0905 669 515

Smernica ELD

Smernica EP a Rady **2004/35/ES** o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd

Dôvody

- veľké množstvo kontaminovaných miest - riziko pre zdravie ľudí a ŽP
- dramatické zrýchlenie straty biodiverzity

Ciele

- presadzovanie zásady „**znečisťovateľ platí**“
- **finančná zodpovednosť** prevádzkovateľa
- **prevencia a náprava EŠ**
- minimalizácia dopadov na ŽP

Transpozícia smernice ELD

- **359/2007 Z.z.** o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- účinnosť od **1. septembra 2007**
- bez vykonávacích predpisov

Pôsobnosť zákona

Definované
pracovné činnosti

objektívna zodpovednosť za
škodu

EŠ a BHEŠ na:

- chránené druhy
- chránené biotopy
- voda
- pôda

Iné
pracovné činnosti

subjektívna zodpovednosť za
škodu

(zavinené konanie
prevádzkovateľa)

EŠ a BHEŠ na:

- chránené druhy
- chránené biotopy

Pôsobnosť a prechodné ustanovenia

Zákon o EŠ sa **nevzťahuje**:

- na EŠ, ak od emisie, udalosti alebo havárie, ktorá škodu spôsobila uplynie **viac ako 30 rokov** („premlčacia doba“)
- na škodu, spôsobenú emisiou, udalosťou alebo haváriou, ktorá **vznikla pred dňom účinnosti** zákona
- škodu spôsobenú emisiou, udalosťou alebo haváriou, ktorá síce vznikla po dni účinnosti zákona, ale bola spôsobená konkrétnou **činnosťou**, ktorá bola **vykonaná a skončená pred dňom účinnosti** zákona

- Environmentálna škoda **nezahŕňa škodu na majetku alebo na zdraví !**
- Prevádzkovateľ je **povinný predchádzať vzniku EŠ alebo BHEŠ !**
- Za **EŠ zodpovedá prevádzkovateľ**, ktorý ju spôsobil pracovnou činnosťou !
- Zodpovednosť prevádzkovateľa za EŠ prechádza na jeho právneho nástupcu !

- ak EŠ spôsobili viac prevádzkovateľov – zodpovednosť v rozsahu, v akom sa na EŠ podieľali
- ak nemožno určiť – spoločne a nerozdielne
- za posúdenie BHEŠ a vzniku EŠ zodpovedá prevádzkovateľ
- pri pochybnostiach – konzultácie/SIŽP, OÚ ŽP
- podanie žiadosti o konzultáciu nezbavuje prevádzkovateľa zodpovednosti konať podľa zákona

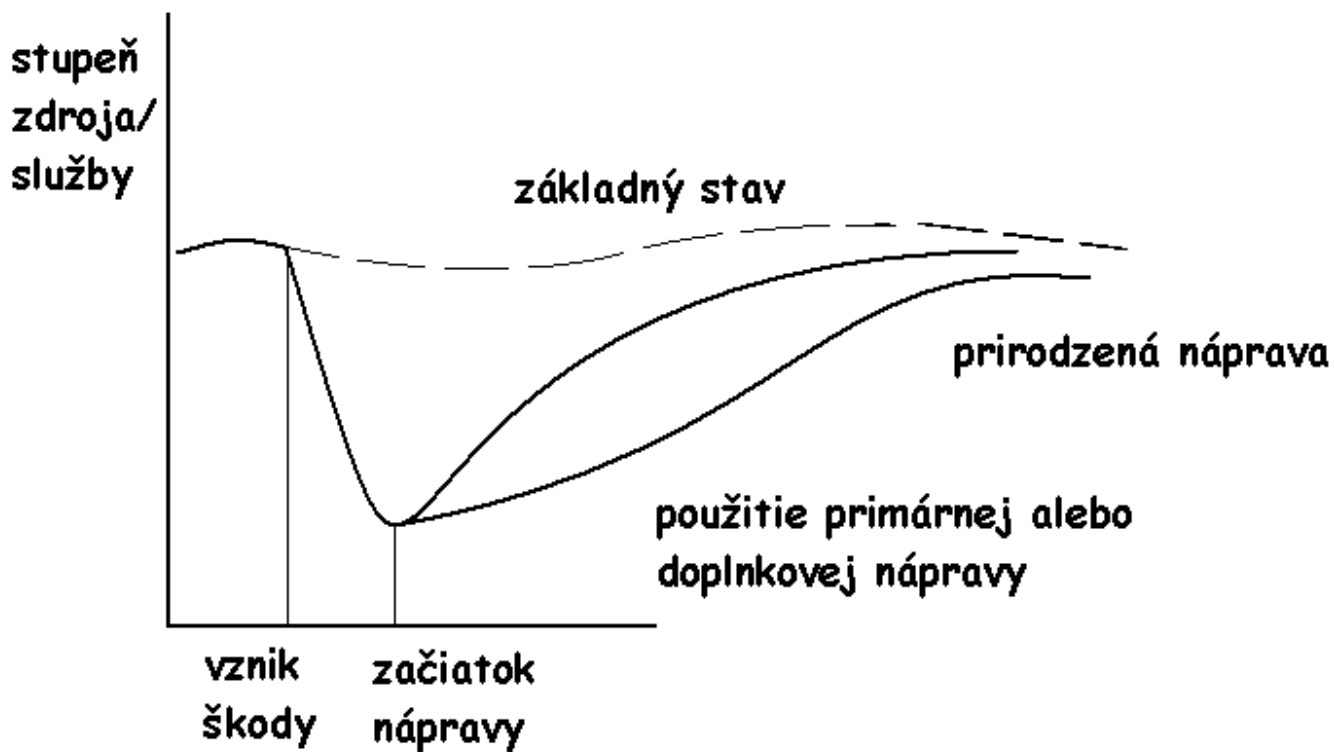
Základné pojmy

- **bezprostredná hrozba EŠ** – dostatočná pravdepodobnosť, že v blízkej budúcnosti môže dôjsť k EŠ
- **škoda** – merateľná nepriaznivá zmena prírodného zdroja alebo merateľné zhoršenie jeho funkcií
- **prírodný zdroj** – chránené druhy a biotopy, voda a pôda
- **funkcia prírodného zdroja** – funkcia, ktorú plní PZ v prospech iného PZ alebo verejnosti

Základné pojmy

- **základný stav** – stav prírodného zdroja a jeho funkcií v čase vzniku EŠ, ktorý by existoval, keby nedošlo k EŠ
- odhadnutý na základe dostupných informácií
- zisťuje sa na základe najlepších dostupných informácií – najmä
  - z dokumentácie vyhotovenej, uchovávanej alebo šírenej podľa osobitných predpisov,
  - z výsledkov monitoringu, prieskumných prác, odborných posudkov, odbornej literatúry

Základné pojmy – EŠ/BIOTA

- škoda na chránených druhoch a biotopoch, ktorá má **závažné nepriaznivé účinky na dosahovanie alebo udržiavanie priaznivého stavu ochrany chránených druhov a biotopov**,
- s výnimkou už skôr identifikovaných nepriaznivých účinkov vzniknutých následkom konania prevádzkovateľa, na ktoré bol výslovne oprávnený v súlade s osobitným predpisom
- **závažnosť NÚ** sa posudzuje na základe **základného stavu a kritérií** podľa prílohy č. 1 zákona

Základné pojmy – EŠ/VODA

- škoda na vode, ktorá má **závažné nepriaznivé účinky na ekologický, chemický alebo kvantitatívny stav vôd** alebo na **ekologický potenciál vôd**
- závažnosť NÚ na vode sa určuje a posudzuje podľa osobitných predpisov
- vodou sú všetky vody podľa osobitného predpisu

Základné pojmy – EŠ/PÔDA

- škoda na pôde spočívajúca v znečistení pôdy **predstavujúcom závažné riziko nepriaznivých účinkov na zdravie** v dôsledku priameho alebo nepriameho zavedenia látok, prípravkov, organizmov alebo mikroorganizmov na pôdu, do pôdy alebo pod jej povrch
- pôda – poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, zastavané plochy a nádvorcia, ostatné plochy
- zisťuje sa vykonaním **analýzy rizík NÚ**

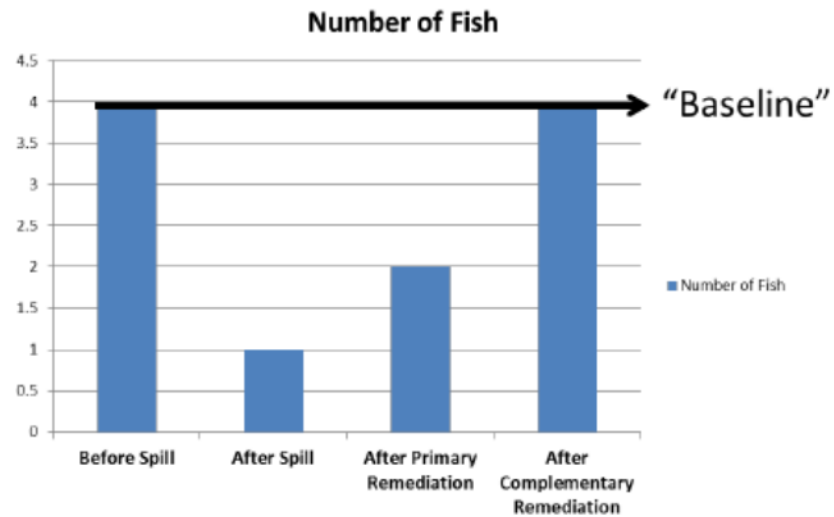
Základné pojmy

- **preventívne opatrenie** – opatrenie, ktoré sa prijme ako reakcia na udalosť, konanie alebo opomenutie spôsobujúce BHEŠ a ktorého účelom je takejto škode predíť alebo ju minimalizovať

Základné pojmy

- **nápravné opatrenie**
  - akcia alebo kombinácia akcií vrátane opatrení na zmiernenie následkov
  - dočasné opatrenia, ktorých účelom je obnova, regenerácia alebo nahradenie poškodených prírodných zdrojov alebo ich zhoršených funkcií
  - zabezpečenie rovnocennej náhrady za tieto ; zdroje alebo funkcie

“Remediation” according to the ELD

Informačný systém

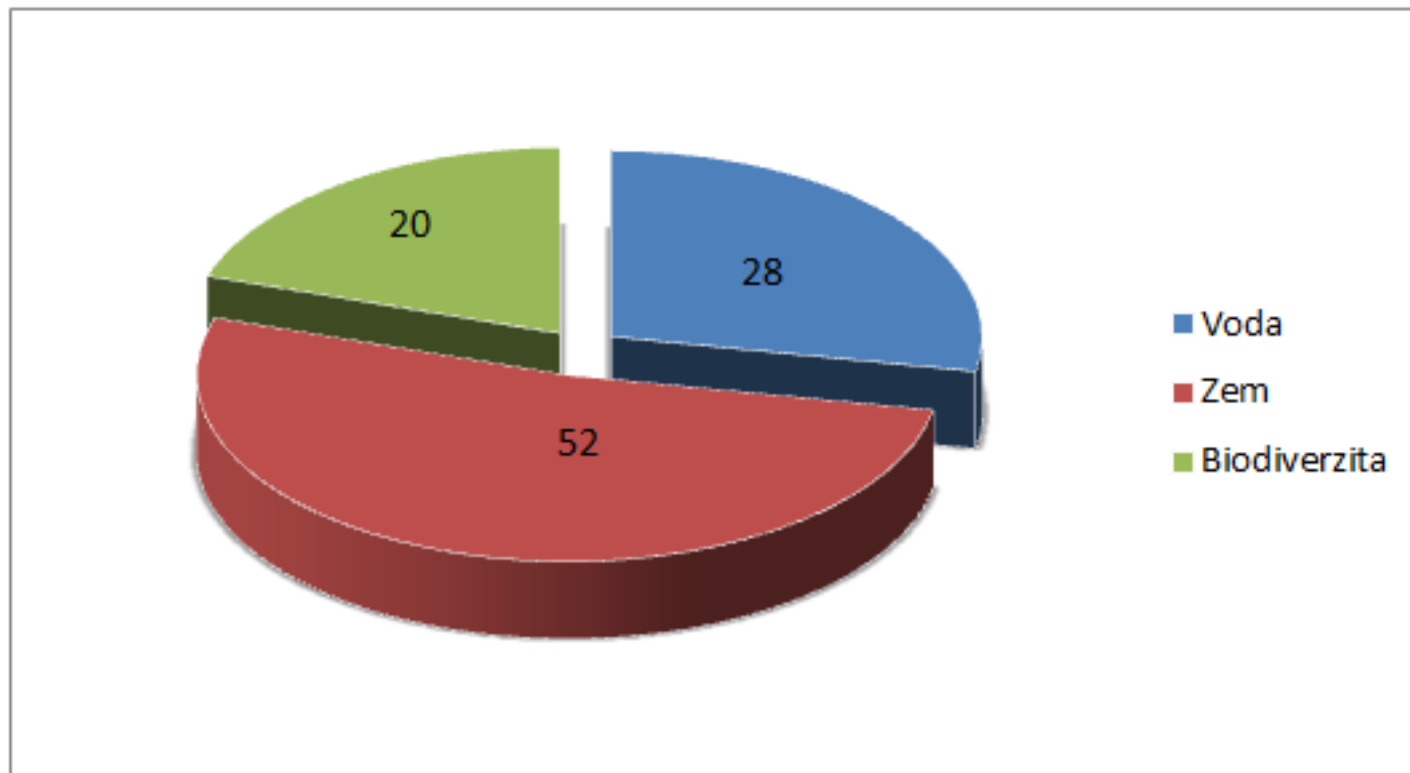
- zhromažďovanie údajov a poskytovanie informácií na úseku prevencie nápravy environmentálnych škôd
- www.enviroportal.sk
- základné informácie, linky, formuláre...
- „Diferenciácia územia SR podľa potenciálneho rizika závažnosti environmentálnej škody“ – „živý“ dokument
  - cieľ – vytvoriť podklad hodnotiaci kvalitu územia SR

Finančné krytie

- Prevádzkovateľ pracovnej činnosti je povinný zabezpečiť finančné krytie svojej zodpovednosti za environmentálnu škodu vrátane predpokladaných nákladov na nápravnú činnosť a nápravné opatrenia na odstránenie environmentálnej škody, ktorá môže byť spôsobená jeho pracovnou činnosťou, a to nepretržite po celý čas prevádzkovania príslušnej pracovnej činnosti.

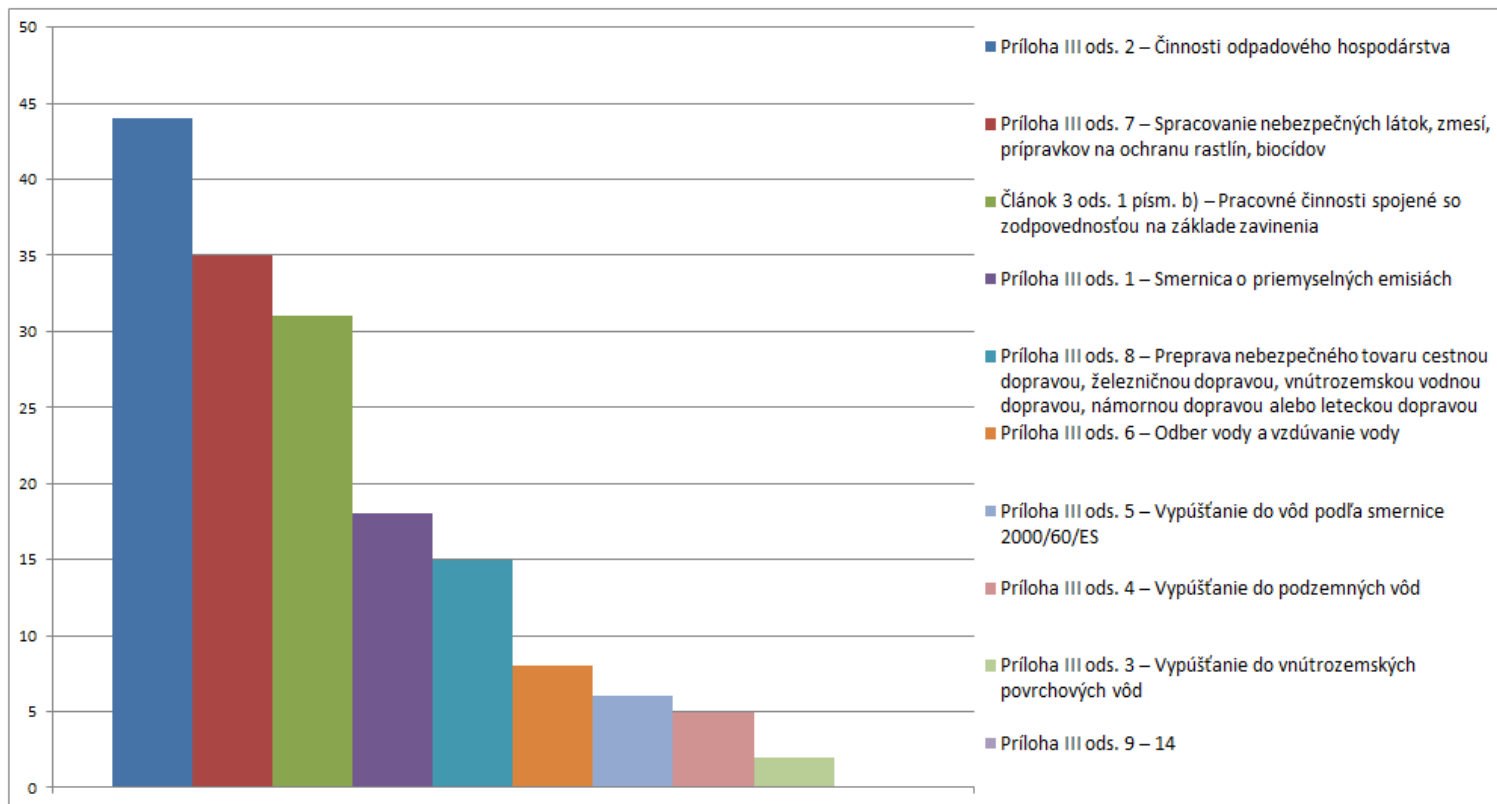
Aktivity EK v oblasti PNEŠ

- <http://ec.europa.eu/environment/legal/liability/index.htm>
- základné info o smernici, otázky a odpovede
- stretnutia členských krajín
  - výstupy : stav implementácie v ČR, prípady EŠ
  - reporting
  - správa Komisie pre Radu a Parlament o implementácii ELD – REFIT hodnotenie
  - odporúčania na zefektívnenie

Graf č. 1: Kategória environmentálnej škody na základe 1 450 prípadov

Graf č. 2: Oznámené prípady podľa smernice o environmentálnej zodpovednosti rozčlenené podľa počtu prípadov zaradených podľa typu činnosti spôsobujúcej škodu.

Ďakujem za pozornosť.